

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Oboer/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	8197897305
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8197897305.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v exekučnej veci oprávneného: Y. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom R., zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Komkom, so sídlom Hlavná 27, Prešov, proti povinnému: E. V., narodeniny XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Pod Švabľovkou 28, Sabinov, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Radovanom Ferencom, Exekútorský úrad v Prešove, Slovenská 13, o vymoženie 298,75 eura (9.000 Sk) s príslušenstvom, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 13CoE/9/2013-23 z 31. januára 2013, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie oprávneného o d m i e t a .
- II. Žiadnemu účastníkovi konania n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 15Er/574/1997-11 z 27. júla 2012, výrokom I. exekúciu vyhlásil za neprípustnú, II. výrokom exekúciu zastavil a II. výrokom uložil oprávnenému povinnosť nahradiť poverenému súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 163,73 eura do 3 dní od jeho právoplatnosti.

2. V rámci odôvodnenia exekučný súd poukázal na to, že 23. augusta 2005 súdny exekútor doručil súdu návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že počas výkonu exekučného konania povinný XX. C. XXXX, zomrel. Po nebohom povinnom bolo vedené dedičské konanie, ktoré bolo dňa 13. apríla 2005 ukončené. Z obsahu právoplatného osvedčenia o dedičstve č. k. D 775/97, Dnot 114/97 z 13. apríla 2005, vydaným notárom JUDr. Vladimírom Čuchtom, so sídlom Prešov, Konštantínova 6, vyplýva, že pohľadávka predmetnej exekúcie nebola predmetom dedičstva, t.j. dedičia ju neprevzali do rozhodovania o dedičstve po nebohom povinnom. Z tohto dôvodu súdny exekútor predložil spis exekučnému súdu na rozhodnutie o zastavení exekúcie a na rozhodnutie o trovách exekučného konania.

3. S použitím ustanovenia § 103, § 107 ods. 1 OSP a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie uzavrel, že dňom smrti povinný stratil právnu subjektivitu a súd s ním v konaní pokračovať

nemôže. Keďže zomrel po začatí exekučného konania, do úvahy by prichádzala zmena účastníkov exekučného konania na strane povinného, pretože smrť je právnou skutočnosťou, s ktorou je spojený prechod povinností, o ktorých sa koná. Keďže však do rozhodnutia súdu nebol podaný návrh na pripustenie zmeny účastníkov exekučného konania na strane povinného, z tohto dôvodu musel exekučné konanie zastaviť.

4. Výrok o trovách exekúcie súd prvého stupňa zdôvodnil ustanovením § 196 v spojení s § 203 ods. 1,2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Exekučný poriadok“).

5. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 13CoE/9/2013-23 z 31. januára 2013, uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

6. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie poukázal na ust. § 103, § 107 ods. 1 OSP a ust. § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku, v zmysle ktorých, ak nastanú skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi a súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla. Podľa § 37 ods. 4 Exekučného poriadku, ak k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu dôjde po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pokračuje exekútor vo vykonávaní exekúcie na základe pôvodného poverenia, ku ktorému priloží originál právoplatného rozhodnutia o pripustení zmeny alebo odpis rozhodnutia.

7. V danom prípade povinný zomrel dňa XX.XX.XXXX, t. j. po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie (poverenie bolo vydané ešte dňa 04.04.1997). Ustanovenie § 37 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa odvolacieho súdu predpokladá právoplatné rozhodnutie súdu o pripustení zmeny alebo odpis rozhodnutia, ak k prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu dôjde po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. To isté platí aj pre rozhodnutie o pripustení zmeny v prípade úmrtia povinného po vydaní poverenia, teda predpokladá sa návrh na zmenu povinného v exekučnom konaní. Keďže takýto návrh na pripustenie zmeny v osobe povinného zo strany exekútora, ani zo strany oprávneného podaný nebol, exekučný súd nemal o čom rozhodovať a preto jeho postup bol správny, ak exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil. Z tohto dôvodu nie je podľa odvolacieho súdu dôvodná ani odvolacia námietka oprávneného, že exekučný súd v prípade úmrtia povinného po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie mal v rámci univerzálnej sukcesie i bez návrhu rozhodnutia o zmene v osobe povinného konať s jeho právnymi nástupcami (dedičmi). Ak súd prvej inštancie na návrh exekútora v konečnom dôsledku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil, jeho postup bol podľa odvolacieho súdu správny.

8. Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie oprávnený. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, zároveň mu priznal náhradu trov dovolacieho konania. Dovolateľ uviedol, že povinnosť oprávneného preukázať spôsobom predpísaným v exekučnom konaní podľa § 37 ods. 3 EP prechod práva alebo povinností, je procesnou povinnosťou oprávneného. Ak túto povinnosť oprávnený nesplní, súd vykonu rozhodnutia je povinný ho poučiť a vyzvať na dodatočné splnenie tejto povinnosti v súdom určenej primeranej lehote (viď uznesenie NS ČR sp. zn. 2Cdon/1073/1996).

9. Dovolateľ zdôraznil, že súdny exekútor i napriek tomu, že mu preukázal listinou osvedčenie o dedičstve v rámci univerzálnej sukcesie prechod práva a povinností zomrelého povinného na jeho dedičov, tento v zmysle § 40 EP v žiadnom smere oprávneného nepoučil. Naopak súdny exekútor listom z 15. marca 2006, EX 370/1997 oprávnenému oznámil, že na základe jeho návrhu zo 7. marca 2006 na pokračovanie exekučného konania voči dedičom povinného, nemôže vyhovieť, nakoľko na takéto konanie nie sú splnené zákonné podmienky. Podľa oprávneného aj v exekučnom spise sa nachádza osvedčenie o prejednaní dedičstva po povinnom, ktoré však nie je riadne zažurnalizované a ktoré

exekučný súd pri rozhodovaní o podnete súdneho exekútora na zastavenie konania neakceptoval. Dovolateľ vyjadril svoj nesúhlas s napádaným rozhodnutím, pretože do právomoci exekučného súdu patrilo rozhodovať o tom, či postup exekútora bol správny a zákonný, ak nedal poučenie podľa § 40 Exekučného poriadku oprávnenému a nedoručil súdu návrh na pripustenie zmeny účastníkov, a to do 14 dní ako sa dozvedel o existencii právoplatného a vykonateľného osvedčenia o dedičstve. Dovolateľ je názoru, že pochybenie súdneho exekútora a jeho nesprávny postup nemožno pričítať v neprospech oprávneného, ktorý má záujem na úspešnom vymožení práva.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), ktorá má právnické vzdelanie, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie oprávneného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (ust. § 447 písm. c) CSP).

11. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 CSP, na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. S prihliadnutím na prechodné ust. § 470 ods. 2 CSP, dovolací súd prípustnosť dovolania súdneho exekútora posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď dovolateľ toto dovolanie podal. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že dovolanie oprávneného bolo podané na Okresnom súde Prešov dňa 13. marca 2013 a najvyššiemu súdu bolo predložené až 16. septembra 2025.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

14. V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie, kedy podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP. Dovolací súd zistil, že prípustnosť dovolania podľa § 239 OSP v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ OSP) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

15. Prípustnosť dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 OSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

16. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ OSP netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

17. V dovolaní oprávnený namietal existenciu vady uvedenej v § 237 písm. f/ OSP, že sa mu ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Táto vada mala spočívať v tom, že dovolateľ ako oprávneného, súdny exekútor v zmysle § 40 EP v žiadnom smere nepoučil, že ním doložená listina - osvedčenie o dedičstve, ktorým v rámci univerzálnej sukcesie došlo k prechodu práva a povinností zomrelého povinného na jeho dedičov, nespĺňa zákonné podmienky, ktorými by bolo možné vyhovieť jeho návrhu zo 7. marca 2006 na pokračovanie exekučného konania voči dedičom povinného. Týmto nebol exekučnému súdu doručený návrh na pripustenie zmeny v osobe povinného a exekučný súd nemal o čom rozhodovať. Takýto postup súdu a odôvodnenie napádaného rozhodnutia považuje dovolateľ za odňatie jeho procesných práv.

18. Z obsahu rozhodnutia exekučného súdu vyplýva, že tento výrok o neprípustnosti a zastavení exekúcie zdôvodnil tým, že súdny exekútor súdu doručil 23. augusta 2005 podnet na zastavenie exekúcie, v ktorom poukázal na to, že povinný zomrel dňa XX. C. XXXX, t. j. po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie (poverenie bolo vydané ešte dňa 4. apríla 1997). Z obsahu právoplatného osvedčenia o dedičstve č. k. D 775/97, Dnot 114/97 z 13. apríla 2005, vydaným notárom JUDr. Vladimírom Čuchtom, so sídlom Prešov, Konštantínova 6, vyplýva, že pohľadávka predmetnej exekúcie nebola predmetom dedičstva, t. j. dedičia ju neprevzali do rozhodovania o dedičstve po nebohom povinnom. Konajúci exekučný súd návrhu súdneho exekútora na zastavenie exekúcie, vyhovel. Odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu s poukazom na ust. § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku, v zmysle ktorých exekučný súd v rámci univerzálnej sukcesie nekoná i bez návrhu rozhodnutia o zmene v osobe povinného s právnymi nástupcami povinného (dedičmi). Zároveň konštatoval, že ak súd prvej inštancie na návrh exekútora v konečnom dôsledku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil, jeho postup bol podľa odvolacieho súdu správny.

19. Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase rozhodovania súdov nižšieho stupňa, proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla.

20. Podľa § 37 ods. 4 Exekučného poriadku, ak k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu dôjde po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pokračuje exekútor vo vykonávaní exekúcie na základe pôvodného poverenia, ku ktorému priloží originál právoplatného rozhodnutia o pripustení zmeny alebo odpis rozhodnutia.

21. V zmysle vyššie uvedených ustanovení, pre rozhodnutie o pripustení zmeny v prípade úmrtia povinného po vydaní poverenia (ako v prejednávanom prípade ak povinným zomrel XX.XX.XXXX a poverenie bolo vydané dňa 04.04.1997), Exekučný poriadok predpokladá návrh na zámenu povinného v exekučnom konaní. Keďže takýto návrh na pripustenie zmeny v osobe povinného zo strany exekútora, ani zo strany oprávneného podaný nebol, exekučný súd nemal o čom rozhodovať a preto jeho postup bol správny, ak exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g) EP vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil. Tak, ako konštatoval aj odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

22. Ak dovolateľ poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 2Cdon/1073/1996, podľa ktorého: „povinnosť oprávneného doložiť /preukázať/ spôsobom uvedeným v ust. § 256 OSŘ je jeho procesnou povinnosťou. Ak túto povinnosť nespĺní, súd je povinný mu poskytnúť potrebné poučenie a vyzvať ho, aby svoju procesnú povinnosť splnil v primeranej lehote, ktorú mu súd určí...“ dovolací súd zdôrazňuje,

že na tento judikát nemohol prihliadnuť, pretože sa týka vymáhania pohľadávky v konaní vedenom podľa OSŘ (resp. OSP) a nie podľa Exekučného poriadku, ako je tomu v prejednávacom prípade. Ako je uvedené aj vyššie, Exekučný poriadok obsahuje inú právnu úpravu zmeny v osobe povinného, a to bez poučovacej povinnosti zo strany exekučného súdu.

23. Preto po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že ak bol povinný názoru, že súdny exekútor svojim postupom pochybil, mohol podať sťažnosť na prešetrenie jeho postupu v zmysle Exekučného poriadku. Takúto sťažnosť nenahrádza dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým dovolací súd preskúmava postup exekučného súdu.

23. Keďže prípustnosť dovolania oprávneného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd ho podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

24. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.